

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет германської філології і перекладу

Кафедра англійської філології і філософії мови

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

"Методи дослідження етноспецифічної мовної свідомості"

галузь знань	03 Гуманітарні науки
спеціальність	035 Філологія
спеціалізація	035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
освітньо-професійна програма	Англійська мова і література, друга іноземна мова, переклад
статус дисципліни	вибіркова

Форма здобуття освіти **денна**
 Навчальний рік **2022 / 2023**
 Семестр **II**
 Кількість кредитів ЄКТС **3**
 Мова навчання **українська**
 Форма підсумкового контролю **залік**

Розробник: Терехова Д.І., кандидат філологічних наук, доцент, професор кафедри англійської філології і філософії мови.

Схвалено на засіданні кафедри англійської філології і філософії мови

Протокол № 1 від 31 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри

Гнезділова Я.В.

Схвалено на засіданні вченої ради факультету германської філології і перекладу

Протокол № 1 від 31 серпня 2022 р.

Голова вченої ради факультету

Мойсеєнко І. П.

1. Мета вивчення навчальної дисципліни:

Метою викладання навчальної дисципліни "Методи дослідження етноспецифічної мовної свідомості" є ознайомлення студентів з методами наукового дослідження мови (загальнонауковими, спеціальними лінгвістичними, зокрема психолінгвістичними), сприяння формуванню у них наукових знань про сучасні підходи до вивчення мови, мовлення, мовної свідомості, що допоможе сформувати методологічну базу для проведення лінгвістичних та психолінгвістичних досліджень, написання курсових і кваліфікаційних робіт у майбутньому.

2. Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану):

3 кредити ЄКТС;

90 год., зокрема:

лекції – 14 год.

практичні заняття – 16 год.

самостійна робота – 60 год.

3. Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни:

Здобувачі вищої освіти повинні:

3.1. *Знати* можливі шляхи розв'язання основних проблем мовознавства, а саме: основні розділи та напрями мовознавства, його взаємозв'язок з іншими науками; природа і сутність мови; специфіка мови в колі інших семіотичних систем; взаємозв'язок мови і мовлення, мови і мислення, типи мислення; взаємодія мови і суспільства; структурно-функціональні рівні мови та їхні одиниці, властивості одиниць різних рівнів і відношення між ними; основні методи дослідження мови.

3.2. *Вміти* оперувати основними лінгвістичними термінами; репрезентувати структуру мовознавства, його завдання, основні сучасні напрями; розкривати зв'язки мовознавства з іншими науками; пояснювати предмет мовознавства; розрізняти мову і мовлення, мову і мислення, пояснювати їхній взаємозв'язок; визначати особливості мови відповідно до різних типів класифікацій мов; характеризувати ієрархічну будову мови; класифікувати частини мови за основними критеріями; характеризувати звуки мовлення у трьох аспектах (акустичному, артикуляційному, функціональному); характеризувати фонетичні закони та визначати фонетичні процеси в рідній та іноземних мовах; розмежовувати типи системних відношень лексичних одиниць; класифікувати лексичні та фразеологічні одиниці; характеризувати типи словників за основними критеріями; визначати граматичну будову слова, способи вираження граматичного значення; характеризувати типи словосполучень, види зв'язку слів у словосполученнях та реченнях; аналізувати речення за різними ознаками; характеризувати загальнонаукові та основні лінгвістичні методи.

3.3. *Володіти* основними лінгвістичними поняттями й термінами, системою знань теоретичних засад мовознавства і вмінь лінгвістичного аналізу мовних одиниць, українською та іноземною мовами відповідно до вимог відповідних програм для першого курсу.

4. Анотація навчальної дисципліни:

Курс "Методи дослідження етноспецифічної мовної свідомості" є вибірковою дисципліною, основною *метою* якого є ознайомлення студентів з методами наукового дослідження мови (загальнонауковими, спеціальними лінгвістичними, зокрема психолінгвістичними), сприяння формуванню у них наукових знань про сучасні підходи до вивчення мови, мовлення, мовної свідомості, що допоможе сформувати методологічну

базу для проведення лінгвістичних досліджень та написання курсових і кваліфікаційних робіт у подальшому.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є методи дослідження мови, мовлення, мовної свідомості.

Міждисциплінарні зв'язки: оскільки дисципліна "Методи дослідження етноспецифічної мовної свідомості" за своєю тематикою розкриває одну з найважливіших проблем мовознавства – методи дослідження мови – й викладається в другому семестрі, вона базується на знаннях студентів, отриманих переважно з курсу "Вступ до мовознавства", тісно пов'язана з сучасними напрямками лінгвістики, насамперед з психолінгвістикою, етнолінгвістикою, соціолінгвістикою, математичною лінгвістикою та іншими дисциплінами (філософією, історією, психологією, соціологією, літературою тощо), а також на знаннях української та іноземної мов з теоретичних та практичних курсів.

Основні завдання курсу:

знати предмет вивчення; проблеми взаємовпливу мови і мовлення, мови і мислення, взаємодії мови і суспільства; місце психолінгвістики в колі суміжних дисциплін, її структуру; загальнонаукові та спеціальні лінгвістичні методи дослідження, зокрема психолінгвістичні;

вміти розкривати предмет вивчення; характеризувати мову, мовлення, їхню взаємодію, мовленнєву діяльність, мислення, свідомість, мовну свідомість; визначати місце психолінгвістики в колі суміжних дисциплін, її структуру, об'єкт, предмет дослідження, підходи до його вивчення; характеризувати загальнонаукові та спеціальні лінгвістичні й психолінгвістичні методи дослідження;

володіти системою знань про структуру мовознавства і психолінгвістики як одного із сучасних напрямів, основами застосування традиційних методів психолінгвістики.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3 кредити ЄКТС.

5. Завдання (навчальні цілі):

Завдання, які вирішуються у процесі навчання дисципліни "Методи дослідження етноспецифічної мовної свідомості", пов'язані з формуванням у студентів першого (бакалаврського) рівня таких компетентностей:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовуючи різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

- ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.
- ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.
- ЗК 14. *Здатність до здійснення політкоректної та етичної комунікації іноземною мовою з представниками різних соціальних груп та національних культур, усвідомлюючи та поважаючи феномен мультикультурності як важливої ознаки сучасного світу.*
- ЗК 15. *Здатність дотримуватись принципів академічної доброчесності, здійснювати творчий науковий пошук.*
- ЗК 16. *Здатність розуміти сутність й соціальну значущість майбутньої професії та прогнозувати перспективи розвитку сфери професійної діяльності.*

Фахові компетентності

- ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.
- ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.
- ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов(и), що вивчаються(ється).
- ФК 4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.
- ФК 5. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.
- ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.
- ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).
- ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.
- ФК 9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.
- ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.
- ФК 11. Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.
- ФК 12. Здатність до організації ділової комунікації.
- ФК 13. *Розуміння основних функцій та завдань педагогіки, психології; здатність до використання новітніх технологій, інноваційних методів навчання, а також набутих лінгвістичних перекладацьких та методичних знань на практиці англійською та другою іноземними мовами.*
- ФК 14. *Знання норм і правил увічливого спілкування в аспекті “чужої” (англомовної) культури, уміння вести діалог, побудований на реальній або симульованій ситуації та вільно вести розмову з носіями мови, володіти знаннями про мовні реалії у нерозривному зв'язку з фоновими або екстралінгвістичними знаннями з різних історичних, національно-етнічних, соціально-політичних та культурних аспектів життя країн, мова яких вивчається.*

ФК 15. Розуміння методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для здійснення фахової науково-дослідницької роботи, її презентації науковій спільноті і захисту інтелектуальної власності та її результатів; усвідомлення значущості практичної філософії для формування сучасного комунікативного суспільства.

ФК 16. Здатність до науково-лінгвістичного мислення, розуміти природу лінгвістичних явищ та процесів, вільно орієнтуватися у науковій лінгвістичній інформації та верифікації наукових концепцій, ефективно й компетентно брати участь в різних формах наукової комунікації (конференціях, круглих столах, дискусіях, наукових публікаціях) в галузі філології.

ФК 17. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми з опорою на розуміння психологічних закономірностей психічного функціонування людини та міжособистісної комунікації, володіння знаннями про фізіологічні та психічні можливості організму під час практичних занять.

6. Очікувані результати навчання з дисципліни:

Результат навчання (1. знати; 2. уміти; 3. комунікація; 4. автономність і відповідальність)		Форми (та / або методи і технології навчання)	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)
Код	Результат навчання		
1.1	знати: предмет вивчення; проблеми взаємовпливу мови і мовлення, мови і мислення, взаємодії мови і суспільства; місце психолінгвістики в колі суміжних дисциплін, її структуру	лекція / практичне заняття комунікативний метод, частково-пошуковий, інтерактивний	тест / усне повідомлення / презентація / МКР
1.2	загальнонаукові та спеціальні лінгвістичні методи дослідження	лекція / практичне заняття комунікативний метод, частково-пошуковий, інтерактивний	тест / усне повідомлення / презентація / МКР
1.3	традиційні психолінгвістичні методи дослідження мовної свідомості	лекція / практичне заняття комунікативний метод, частково-пошуковий, інтерактивний	тест / усне повідомлення / презентація / МКР
2.1	уміти: розкривати сутність предмету вивчення; характеризувати мову, мовлення, їхню взаємодію, мовленнєву діяльність, мислення, свідомість, мовну свідомість	лекція / практичне заняття комунікативний метод, частково-пошуковий, інтерактивний	тест / усне повідомлення / презентація / МКР
2.2	визначати місце психолінгвістики в колі суміжних дисциплін, її	лекція / практичне заняття комунікативний метод,	тест / усне повідомлення / презентація / МКР

систематизувати.										
ПРН 3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.	+	+	+	+	+	+		+		+
ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів	+	+	+	+	+	+	+			
ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються і вміти застосовувати ці знання в професійній діяльності.	+		+			+		+	+	+
ПРН 9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.	+		+						+	
ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.	+	+	+	+	+				+	
ПРН 13. Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, відзначати їхню специфіку й місце в літературному процесі (відповідно до обраної спеціалізації).	+		+			+	+	+	+	+
ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.	+			+				+	+	

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.	+	+	+	+					+	
ПРН 18. Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 19. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.	+	+	+	+				+	+	+
ПРН 20. Здійснювати науковий аналіз мовного й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих різножанрових текстів.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 21. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань і власну позицію щодо них як фахівцям, так і широкому загалу; вміти презентувати результати своїх досліджень державною та англійською мовами.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 23. Володіти системою сучасних лінгвокультурологічних знань, переважно про специфіку мовних картин світу і відповідних особливостей мовної поведінки носіїв англійської та другої іноземної мов, застосовуючи знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови, норми терміновживання та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації у професійній діяльності	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

7.2. Матриця відповідності програмних результатів навчання, методів навчання та

форм оцінювання з навчальної дисципліни "Методи дослідження етноспецифічної мовної свідомості"

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати, інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.	<i>Загальнонаукові методи теоретичного пізнання:</i> аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення. <i>Проблемні методи, інтерактивні методи.</i>	Розробка проєктів, виконання індивідуальних самостійних завдань. Тестове опитування, усні відповіді, виконання письмових самостійних завдань.
ПРН 3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.	<i>Загальнонаукові методи теоретичного пізнання:</i> аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення. Інтерактивні методи.	Розробка проєктів, виконання індивідуальних самостійних завдань.
ПРН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.	<i>Загальнонаукові методи теоретичного пізнання:</i> аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення. Інтерактивні методи.	Розробка проєктів, виконання індивідуальних самостійних завдань.
ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.	<i>Загальнонаукові методи теоретичного пізнання:</i> аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення.	Опитування, перевірка програмами антиплагіату.
ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.	<i>Загальнонаукові методи теоретичного пізнання:</i> аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення. <i>Методи навчання:</i> – групова дискусія, – індивідуальні завдання	Експрес-контроль: опитування, виконання практичних завдань, розробка завдань для самостійного опрацювання. Оцінювання роботи студентів в групах.
ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються і вміти застосовувати ці знання в професійній діяльності.	<i>Загальнонаукові методи теоретичного пізнання:</i> аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення. Інтерактивні методи. <i>Методи навчання:</i> – групова дискусія, – лінгвістичні задачі.	Експрес-контроль: опитування, виконання практичних завдань, розробка завдань для самостійного опрацювання. Оцінювання роботи студентів в групах.
ПРН 9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється),	<i>Загальнонаукові методи теоретичного пізнання:</i> аналіз, синтез,	Тестове опитування, усні відповіді, виконання письмових

описувати соціолінгвальну ситуацію.	абстрагування, узагальнення.	самостійних завдань.
ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.	<i>Загальнонаукові методи теоретичного пізнання:</i> аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення.	Тестове опитування, усні відповіді, виконання письмових самостійних завдань.
ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.	<i>Загальнонаукові методи теоретичного пізнання:</i> аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення. Проблемні методи, інтерактивні методи.	Експрес-контроль: опитування, виконання практичних завдань, розробка завдань для самостійного опрацювання. Оцінювання роботи студентів в групах.
ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.	<i>Загальнонаукові методи теоретичного пізнання:</i> аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення. Проблемні методи, інтерактивні методи.	Експрес-контроль: опитування, виконання практичних завдань, розробка завдань для самостійного опрацювання. Оцінювання роботи студентів в групах.
ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.	<i>Загальнонаукові методи теоретичного пізнання:</i> аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення. Інтерактивні методи.	Експрес-контроль: опитування, виконання практичних завдань, розробка завдань для самостійного опрацювання. Оцінювання роботи студентів в групах.
ПРН 18. Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.	<i>Загальнонаукові методи теоретичного пізнання:</i> аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення. Інтерактивні методи. <i>Методи навчання:</i> – групова дискусія, – лінгвістичні задачі.	Експрес-контроль: опитування, виконання практичних завдань, розробка завдань для самостійного опрацювання. Оцінювання роботи студентів в групах.
ПРН 19. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.	<i>Загальнонаукові методи теоретичного пізнання:</i> аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення. Інтерактивні методи.	Розробка проєктів, виконання індивідуальних самостійних завдань.
ПРН 20. Здійснювати науковий аналіз мовного й літературного матеріалу, інтерпретувати та	<i>Методи навчання:</i> – групова дискусія, – лінгвістичні задачі.	Експрес-контроль: опитування, виконання практичних завдань, розробка завдань для

<i>структурувати його з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих різножанрових текстів.</i>		самостійного опрацювання.
ПРН 21. <i>Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань і власну позицію щодо них як фахівцям, так і широкому загалу; вміти презентувати результати своїх досліджень державною та англійською мовами.</i>	Загальнонаукові методи теоретичного пізнання: аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення. Інтерактивні методи.	Експрес-контроль: опитування, виконання практичних завдань, розробка завдань для самостійного опрацювання. Оцінювання роботи студентів в групах.
ПРН 23. <i>Володіти системою сучасних лінгвокультурологічних знань, переважно про специфіку мовних картин світу і відповідних особливостей мовної поведінки носіїв англійської та другої іноземної мов, застосовуючи знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови, норми терміновживання та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації у професійній діяльності.</i>	Загальнонаукові методи теоретичного пізнання: аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення. Методи навчання: – групова дискусія – індивідуальні завдання	Експрес-контроль: опитування, виконання практичних завдань, розробка завдань для самостійного опрацювання. Оцінювання роботи студентів в групах.

8. Система оцінювання результатів навчання студентів (критерії оцінювання результатів навчання та засоби діагностики навчальних досягнень студентів)

Система контролю й оцінювання знань, умінь та навичок студентів з курсу "Методи дослідження етноспецифічної мовної свідомості" передбачає декілька видів контролю.

Поточний контроль знань здійснюється як усно, так і письмово під час лекційних і практичних занять; передбачає проведення співбесід зі студентами, усного вибіркового опитування, письмовий експрес-контроль, підготовку фіксованих доповідей з проблемних питань, індивідуальну роботу студента (робота з картками, презентації у Power Point, реферати), самостійну роботу студента (розробка схем, робота зі словниками, укладання міні-словників за обраною тематикою), тестування.

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в національній 4-бальній шкалі – "відмінно" ("5"), "добре" ("4"), "задовільно" ("3"), "незадовільно" ("2"). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування практичних занять позначаються "0".

Рубіжний контроль включає як усні, так і письмові форми. До усних належать: опитування, виступи з доповідями та рефератами, до письмових форм: міні-тести.

Підсумковий контроль – написання МКР наприкінці семестру, складання заліку.

Рівень засвоєння навчального матеріалу дисципліни визначають за допомогою рейтингової системи оцінювання. Підсумкову оцінку якості засвоєння навчальної програми визначають за результатами заліку.

Система модульно-рейтингового контролю результатів навчання студентів має таку структуру:

№ з/п	Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності студента	Максимальна кількість балів
1.	Передбачений підсумковий контроль – залік	1. Аудиторна та самостійна навчальна робота студента 2. Модульна контрольна робота (МКР)	50 50

Наприкінці вивчення навчального матеріалу модулів напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на **10**.

Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити **50**.

Система рейтингових балів з дисципліни “Загальне мовознавство” складається із балів за аудиторну і самостійну роботу студента та модульну контрольну роботу. Аудиторна і самостійна робота студента та модульна контрольна робота оцінюються в національній 4-бальній шкалі – “5”, “4”, “3”, “2”. Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських та практичних занять позначаються “0”.

8.1 форми та критерії оцінювання:

- семестрове оцінювання:

Протягом семестру оцінюється: аудиторна робота студента, самостійна робота студента. Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в 4-бальній шкалі – “відмінно” (“5”), “добре” (“4”), “задовільно” (“3”), “незадовільно” (“2”). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських та практичних занять позначаються “0”.

Наприкінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє загальну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на **10**. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити **50**.

- підсумкове оцінювання

МКР, залік

Для модульного контролю засвоєння студентами навчального матеріалу, що вивчається під час аудиторних занять, самостійної роботи та індивідуальної роботи студента передбачено проведення модульної контрольної роботи.

Модульна контрольна робота є складником семестрового рейтингу. Наприкінці семестру всі студенти виконують модульну контрольну роботу. Модульна контрольна робота оцінюється в 4-бальній системі (“відмінно” (“5”), “добре” (“4”), “задовільно” (“3”), “незадовільно” (“2”)). Ці оцінки трансформуються в **рейтинговий бал за МКР** у такий спосіб:

“відмінно”	– 50 балів;
“добре”	– 40 балів;
“задовільно”	– 30 балів;
“незадовільно”	– 20 балів;
Неявка на МКР	– 0 балів.

Загальна оцінка за МКР є середнім арифметичним оцінок, одержаних за виконання трьох завдань:

критерії оцінювання тестового завдання:

- оцінка “відмінно” ставиться за правильне виконання всіх завдань (20 питань);
- оцінка “добре” ставиться за виконання 75 % усіх завдань (15 – 19 питань);
- оцінка “задовільно” ставиться, якщо правильно виконано більше, ніж 50% запропонованих завдань (10 – 14 питань);
- оцінка „незадовільно” ставиться, якщо завдання виконано менше, ніж на 50 % (9 – 0 питань).

критерії оцінювання II, III завдань:

- оцінка “відмінно” ставиться за правильне виконання завдання;
- оцінка “добре” ставиться за виконання 75 % завдання або при наявності 1-2 помилок;
- оцінка “задовільно” ставиться, якщо правильно виконано більше, ніж 50% запропонованих завдань або при наявності 3-4 помилок;
- оцінка „незадовільно” ставиться, якщо завдання виконано менше, ніж на 50 % або при наявності 5 й більше помилок.

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового балу за роботу протягом семестру і рейтингового балу за МКР.

Залік

Оцінка в національній шкалі (“зараховано”, “не зараховано”) та оцінка в шкалі ЄКТС виставляються на підставі семестрового рейтингового бала студента за дисципліну таким чином:

Відмінно	90 – 100
Добре	75 – 89
Задовільно	60 – 74
Незадовільно	0 – 59
Зараховано	60 – 100
Не зараховано	0 – 59

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **60 і вище**, отримують оцінку “зараховано” і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **59 і нижче**, складають залік і в разі успішного складання їм виставляється оцінка “зараховано” в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС – **Е** та бал **60**. Якщо студент під час заліку отримав оцінку “не зараховано”, то йому у відомість обліку успішності

виставляється оцінка “не зараховано” в національній шкалі, оцінка **FX** – у шкалі ЄКТС та його семестровий рейтинговий бал за дисципліну.

8.2 Організація оцінювання (обов'язково зазначається порядок організації передбачених робочою програмою навчальної дисципліни форм оцінювання із зазначенням орієнтовного графіка оцінювання):

1-16 тижні навчання – поточне та рубіжне оцінювання (в усній та письмовій формі), 17-й тиждень навчання – підсумковий контроль (МКР, обчислення семестрового рейтингу).

Загальні критерії оцінювання на заліку

Критерії оцінювання	зараховано	не зараховано
відповідність змісту	відповідь в цілому розкриває зміст питання, є логічною, послідовною, з дотриманням термінологічного апарату, теоретичних положень, методологічних засад	відповідь частково, фрагментарно розкриває зміст питання або не розкриває його
повнота і ґрунтовність викладу	питання охарактеризовано в повному обсязі, всебічно й ґрунтовно; можливі незначні помилки та неточності	питання не розкрито або зроблено суттєві помилки
коректність	теоретичні положення, терміни, практичні завдання викладено коректно	теоретичні положення, терміни, практичні завдання викладено некоректно

8.3 Шкала відповідності оцінок

Підсумкова оцінка за дисципліну виставляється за підсумковим рейтинговим балом за таблицею:

60-100 балів	зараховано
0-59 балів	не зараховано

9. Програма навчальної дисципліни. Тематичний план занять

№ п/п	Номер і назва теми (включно із темами, що винесені на самостійне опрацювання)	Кількість годин			
		Денна форма			
		Разом	у тому числі		
лекції	практичні заняття		самостійна робота		
Модуль 1					
Психолінгвістичні засади вивчення мовної свідомості					
1.	Тема 1. Структура сучасної психолінгвістики та об'єкт вивчення.	12	2	2	8
2.	Тема 2. Періодизація розвитку психолінгвістики та становлення методологічного апарату.	12	2	2	8
Разом годин за модулем 1		24	4	4	16
Модуль 2					
Методи дослідження національно-культурної специфіки мовної свідомості					

3.	Тема 1. Методологія дослідження мовної свідомості. Загальнонаукові та спеціальні галузеві методи.	11	2	1	8
4	Тема 2. Методи дослідження у фоносемантиці.	11	2	1	8
5.	Тема 3. Методи вивчення лексичної семантики. Психолінгвістичні методи дослідження значення.	14	2	4	8
6.	Тема 4. Методи і принципи дослідження синтаксичних структур.	14	2	2	10
7	Тема 5. Психолінгвістичні методи вивчення тексту та дискурсу. Переклад.	14	2	2	10
8	Написання МКР	2		2	
Разом годин за модулем 2		66	10	12	44
Усього годин		90	14	16	60

10. Рекомендовані джерела (зокрема й Інтернет-ресурси)

1. Рекомендовані джерела (зокрема й Інтернет-ресурси)

Основні

1. Загнітко, А. & Михальченко, М. (2008) *Основи психолінгвістики*. Донецьк: ДонНУ.
2. Засекіна, Л. В. & Засекін, С. В. (2002) *Вступ до психолінгвістики*. Острог.
3. Засекіна, Л. В. & Засекін, С. В. (2008) *Психолінгвістична діагностика*. Луцьк: РВВ "Вежа" ВНУ ім. Лесі Українки.
4. Куранова, С. І. (2012) *Основи психолінгвістики*. Київ: Академія.

Додаткові

1. Біскуп, І. П. (2014) Лінгвокогнітивне моделювання знань: методологічний аспект. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія.* 8, 51–54.
2. Гнатюк, Л. П. (2012) Мовна свідомість як об'єкт досліджень у західноєвропейській лінгвістиці (огляд німецькомовних праць). *Українське мовознавство.* Вип. 41. 73–82.
3. Голубовська, І. О. (2004) *Етнічні особливості мовних картин світу*. Київ: Логос.
4. Голубовська, І. О., & Корольов, І. Р. (2011) *Актуальні проблеми сучасної лінгвістики*. Київ: Київський університет.
5. Концепти і концептосистеми: динамічні виміри (2017) / [І. О. Голубовська та ін.; за ред. І. О. Голубовської, Л. В. Клименко]; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка.
6. Горошко, Е. И. (2001) *Интегративная модель свободного ассоциативного эксперимента*. Харьков: Изд. группа «РА – Каравелла».
7. Денисенко, О. *Лінгвокогнітивне моделювання процесу перекладу* [Електронний ресурс]. URL: <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/868>.
8. Загородня, О. Ф. (2018) Асоціативні поля суспільно-політичної лексики в мовній картині світу українців (комп'ютерне опрацювання результатів психолінгвістичного експерименту): дис. ... канд. філол. наук : 10.02.21. Житомир.
9. Засекін, С. В. (2006) *Психолінгвістичні аспекти перекладу*. Луцьк: ВІЕМ.
10. Засекін, С. В. (2012) *Психолінгвістичні універсалії перекладу художнього тексту*. Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. http://esnuir.eenu.edu.ua/bitstream/123456789/3214/3/monograph_editor.pdf
11. Засекіна, Л. В. (2010) Контекстуально-динамічний аналіз розвитку психолінгвістики у XXI столітті. *Психолінгвістика*. Вип. 6, 26 – 33.
12. Калмикова, Л. О. (2008) *Психологія мовлення і психолінгвістика* / Калмикова Л. О., Калмиков Г. В., Лапшина І. М., & Харченко Н. В. / за заг. ред. Л. О. Калмикової. Київ: Переяслав-Хмельницький педагогічний інститут.
13. Карпіловська, Є. А. (2006) *Вступ до прикладної лінгвістики: комп'ютерна лінгвістика*. Донецьк: ТОВ ЮгоВосток, Лтд.

14. Карп'юк М. Д. (2007) Психолінгвістика та її місце серед когнітивно-інформаційних наук. *Психолінгвістика* / Гол. ред. О. М. Холод. Кривий Ріг : ОНЮА.
15. Кочерган, М. П. (2006) *Загальне мовознавство*. Київ: Академія.
16. Кочерган, М. П. (2006) *Основи зіставного мовознавства*. Київ: Академія. <https://academia-pr.com.ua/product/122>
17. Левицький, В. В. (2006) *Семасиологія*. Вінниця: Нова книга.
18. Леонтьев, А. А. (1999) *Основы психолінгвістики*. Москва: Смысл.
19. Лучик, А. (2009) Компонентний аналіз у зіставних дослідженнях лексичних одиниць. *Сучасні дослідження іноземної філології*. Вип. 7, 258–262.
20. Мартінек, С. В. (2011) Емпіричні й експериментальні методи у сучасній когнітивній лінгвістиці. *Вісник Львівського університету. Серія філологічна*. Вип. 52, 25–32. http://www.franko.lviv.ua/faculty/Philol/www/visnyk/52_2011/52_2011_martinek.pdf
21. Недашківська, Т. Є. & Самійлик, С. В. (2015) Проблема формування стимульного списку для психолінгвістичного дослідження. *Психолінгвістика*. Вип. 18 (2), 61–73.
22. Перебийніс, В. І. (2001) *Статистичні методи для лінгвістів*. Вінниця: Нова книга.
23. Радзівська, Т. В. (2010) *Нариси з концептуального аналізу та лінгвістики тексту: Текст – соціум – культура – мовна особистість*. Київ: ДП "Інформаційно-аналітичне агентство".
24. Рудь, Н. *Компонентний аналіз у лінгвістичних дослідженнях* [Електронний ресурс] / Н. Рудь. – Режим доступу: http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/2302/1/14_Rud.pdf.
25. Селіванова, О. О. (2008) *Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми*. Полтава: Довкілля-К.
26. Серажим, К. С. (2002) *Дискурс як соціолінгвальне явище: методологія, архітектоніка, варіативність*. Київ: Київський національний університет.
27. Скідан О. *Моделювання концептів у різних наукових парадигмах* [Електронний ресурс]. URL: http://linguistics.kspu.edu/webfm_send/1680.
28. Терехова, Д. І. (2000) *Особливості сприйняття лексичної семантики слів (психологічний аспект)*. Київ: Вид. центр КНЛУ.
29. Терехова, Д. І. (2013) Використання психолінгвістичних методів дослідження для міжмовних і міжкультурних зіставлень. *Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО КНЛУ. Серія Філологія. Педагогіка. Психологія*. Київ: Вид. центр КНЛУ. Вип. 27, 25-31.
30. Терехова, Д. І. (2015) Мовна свідомість як ключ до пізнання менталітету етносу. Scientific pedagogical internship «Philological education of the future: prospective and priority directions of scientific research»: Internship proceedings, November 27 – December 1, 2017. Lublin : Izdevnieciba «Baltija Publishing». С. 122-125.
31. Терехова, Д. І. (2017а) Використання матеріалів асоціативних словників у перекладознавстві. *Проблеми семантики слова, речення та тексту*. Київ: Логос, 38, 209-211.
32. Терехова, Д. І. (2018) Психолінгвістичний аналіз асоціативного поля стимулу ЦІННІСТЬ (динамічний аспект). *Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія Філологія*. Київ: КНЛУ. Т. № 21 (1), 147-152.
33. Терехова, Д. І. (2020) Методика аналізу асоціативного поля. «Ad orbem per linguas. До світу через мови». Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції; 17-18 червня 2020. Київ: Видавничий центр КНЛУ. С. 321-323.
34. Холод, О. М. (2007) Особливості розвитку психолінгвістики під час її становлення (1954-2004). *Психолінгвістика в Україні*. / [гол. ред. О. М. Холод]. Кривий Ріг: ОНЮА. С. 19-29.
35. Холод, О. М. (2021) *Психолінгвістичні методи при аналізі соціальних комунікацій*. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.experts.in.ua/baza/analtic/index.php?ELEMENT_ID=27192
36. Широков, В. А. & Лучик, А. А. (2021) Парадигмальні засади лінгвістики першої половини ХХІ століття. *Мовознавство*. 5, 3-16.
37. Baicchi, A. & Pinelli, E. *Cognitive Modelling in Language and Discourse Across Cultures*. Cambridge Scholars Publishing.
38. Bartmiński, J. (1998) Podstawy lingwistycznych badań nad stereotypem – na przykładzie stereotypu matki. *Jezyk a kultura*. 12, 66-67.
39. Brinker, K. (1997) *Linguistische Textanalyse: eine Einführung in Grundbegriffe und Methoden*. 4. Aufl. Berlin: Erich Schmidt.
40. Chomsky, N. (2000) *New Horizons in the Study of Language and Mind*. Cambridge University Press. URL:

- https://assets.cambridge.org/97805216/51479/frontmatter/9780521651479_frontmatter.pdf
41. Fodor, J.A., Bever, Th.G., & Garrett, M.G. (1974) *The psychology of language: An introduction to psycholinguistics and generative grammar*. – N.Y. etc.: McGraw-Hill. XIX.
 42. Garman, M. (1991) *Psycholinguistics*. Cambridge University Press
 43. Grice, H. P. (1975) “Logic and conversation,” in *Syntax and Semantics III: Speech Acts*, eds P. Cole and J. L. Morgan (New York, NY: Academic Press), 41–58.
 44. Hu Ch., Luo M. (2016). A Multimodal Discourse Analysis of Tmall’s Double Eleven Advertisement. *English Language Teaching*. 9(8). 156-169.
 45. Johnson-Laird, P. N. (1999) Mental models. In M. I. Posner (Ed.) *Foundations of cognitive science*. – Cambridge: MIT Press. P. 469-499.
 46. Kess, J. F. (1993) *Psycholinguistics: Psychology, Linguistics, and the Study of Natural Language*. Amsterdam / Philadelphia: John Benjamins.
 47. Osgood, C. E., et al. (1957) *The Measurement of Meaning*. University of Illinois Press, Urbana.
 48. Petrova, G. (2015). Methods of research of nonverbal components of food advertising with the help of multimodal discourse analysis. *Europäische Fachhochschule. European Applied Sciences*, 10, 72-75. ISSN 2195-2183.
 49. Prideaux, G. D. (1984) *Psycholinguistics: The Experimental Study of Language*. London, Sidney.
 50. Slobin, D. I. (2003) Language and thought online: Cognitive consequences of linguistic relativity. In D. Gentner & S. Goldin-Meadow (Eds.), *Language in mind: Advances in the investigation of language and thought* (pp. 157-191). Cambridge, MA: MIT Press.
 51. Steinberg, D. D. (1993) *An Introduction to Psycholinguistics*. London - New York.
 52. Terekhova, D. (2018) Experimental Study of the Lingual Consciousness of Ukrainians and Russians (Dynamic Aspect) *East European Journal of Psycholinguistics*. Lutsk: Lesya Ukrainka Eastern European National University. Vol. 5 (1), 92-110.
 53. Traxler, M. I., & Gernsbacher, M. A. (eds.). (2006). *Handbook of Psycholinguistics* (2nd ed.). New York: Academic Press.
 54. Wierzbicka, A. (1996) *Semantics: primes and universals*. Oxford: Oxford University Press.
 55. Wilde, A., & Diekman, A. B. (2005). Cross-cultural similarities and differences in dynamic stereotypes: A comparison between Germany and the United States. *Psychol. Women Q.* 29, 188–196.

Довідкові

1. Бацевич, Ф. С. (2007) *Словник термінів міжкультурної комунікації* [Електронний ресурс] Київ: Довіра. URL: <http://terminy-mizhkult-komunikacii.wikidot.com/>
2. Кравченко, Н. К. (2017) *Дискурс и дискурс-анализ: краткая энциклопедия*. Киев: Интерсервис.
3. Мартинюк, А. П. (2011) *Словник основних термінів когнітивно-дискурсивної лінгвістики*. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна.
4. Олікова М. О. (2010) *Словник соціолінгвістичних та етнолінгвістичних термінів = A Dictionary of Sociolinguistic and Ethnolinguistic Terms* / М. О. Олікова, А. А. Семенюк, О. М. Тарнавська. Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки.
5. Селіванова, О. О. (2006) *Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія*. Полтава: Довкілля-К.
6. *Українська мова. Енциклопедія* [(2000) Електронний ресурс] / Редкол. : В. М. Русанівський, О. О. Тараненко, М. П. Зяблюк та ін. Київ: Укр. енциклопедія, 2000. Режим доступу: <http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm>
- Crystal, D. (1992) *The Cambridge Encyclopedia of Language*. Cambridge, Cambridge University Press.
7. *Encyclopedia of Cognitive Science* (2005): In 4 volumes. Chichester.

11. Довідкові ресурси

Назва	Посилання
Мовознавство / науково-теоретичний журнал	http://www.movoznavstvo.org.ua https://movoznavstvo.org.ua/arkhiv-zhurnalu.html

Інституту мовознавства імені О. О. Потебні	
Словники України online // Український лінгвістичний портал	http://lcorp.ulif.org.ua/dictua/
Electronic Glossary of Linguistic Terms	http://www.sil.org/mexico/ling/glosario/E005ai-Glossary.htm
Linguistics Dictionary – Lexicon Online	https://www.ats-group.net/dictionaries/dictionary-glossary-linguistics.html
The Concise Oxford Dictionary of Linguistics (3ed)	https://www.oxfordreference.com/view/10.1093/acref/9780199675128.001.0001/acref-9780199675128
Список лінгвістів	https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_linguists
Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського	http://www.nbu.gov.ua http://archive.nbu.gov.ua
Бібліотека Інституту мовознавства імені О.О. Потебні НАН України	http://www.inmo.org.ua/library.html
Наукова бібліотека ім. М. М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка	http://lib-gw.univ.kiev.ua
Методи	http://knowledge.allbest.ru/languages/2c0a65625b3ac68a5c53b88521

лінгвістичні х досліджень	
---------------------------------	--